करम्भवालुकां तप्तामायसीश्च शिलाः पृथक् । लोहकुम्भांश्च तैलस्य काथ्यमानाःसमन्ततः । ५०
कूटशाल्मलिकञ्चापि दुःस्पर्शं तीक्ष्णकण्टकं । ददर्श चापि कौन्तेयो यातनाः पापकर्म्मिणां ।
स तं दुर्गं समालक्ष्य देवदूतमुवाच ह । कियदध्वानमस्माभिर्गन्तव्यमिममीदृशं ।
क्व च ते भ्रातरो मह्यं तन्ममाख्यातुमर्हसि । देशोऽयं कश्च देवानामेतदिच्छामि वेदितुं ।
स सन्निवृत्ते श्रुत्वा धर्म्मराजस्य भाषितं । देवदूतोऽब्रवीच्चैनमेतावद्गमनं तव ।
निवर्त्तितव्यो हि मया तथा ऽस्युक्तो दिवौकसैः । यदि श्रान्तोऽसि राजेन्द्र त्वमथागन्तुमर्हसि । ५१
युधिष्ठिरस्तु निर्व्विन्नस्तेन गन्धेन मूर्च्छितः । निवर्त्तने धृतमना पर्य्यावर्त्तत भारत ।
स सन्निवृत्तो धर्म्मात्मा दुःखशोकसमाहतः । शुश्राव तत्र वदतां दीना वाचः समन्ततः ।
भो भो धर्म्मज राजर्षे पुण्याभिजन पाण्डव । अनुग्रहार्थमस्माकं तिष्ठ तावन्मुहूर्त्तकं ।
आयाति त्वयि दुर्द्धर्षे वाति पुण्यः समीरणः । तव गन्धानुगस्तात येनास्मान् सुखमागमत् ।
ते वयं पार्थ दीर्घस्य कालस्य पुरुषर्षभ । सुखमासादयिष्यामस्त्वां दृष्ट्वा राजसत्तम । ५०
संतिष्ठस्व महाबाहो मुहूर्त्तमपि भारत । त्वयि तिष्ठति कौरव्य यातनाऽस्मान्न बाधते ।
एवं बहुविधा वाचः कृपणा वेदनावतां । तस्मिन् देशे स शुश्राव समन्ताद्वदतां नृप ।
तेषान्तु वचनं श्रुत्वा दयावान् दीनभाषिणां । अहो कृच्छ्रमिति प्राह तस्थौ स च युधिष्ठिरः ।
स ता गिरः पुरस्ताद्वै श्रुतपूर्व्वाः पुनः पुनः । ग्लानानां दुःखितानाञ्च नाभ्यजानत पाण्डवः ।
अबुध्यमानस्ता वाचो धर्म्मपुत्रो युधिष्ठिरः । उवाच के भवन्तो वै किमर्थञ्चेह तिष्ठत । ५५
इत्युक्तास्ते ततः सर्व्वे समन्तादावभाषिरे । कर्णोऽहं भीमसेनोऽहमर्ज्जुनोऽहमिति प्रभो ।
नकुलः सहदेवश्च धृष्टद्युम्नोऽहमित्युत । द्रौपदी द्रौपदेयाश्च इत्येवन्ते विचुक्रुशुः ।
ता वाचः स तदा श्रुत्वा तद्देशसदृशीर्नृप । ततो विममृषे राजा किं न्विदं दैवकारितं ।
किन्नु तत् कलुषं कर्म्म कृतमेभिर्म्महात्मभिः । कर्णेन द्रौपदेयैर्व्वा पाञ्चाल्या वा सुमध्यया ।
य इमे पापगन्धेऽस्मिन् देशे सन्ति सुदारुणे । नाहं जानामि सर्व्वेषां दुष्कृतं पुण्यकर्म्मणां । ६०
किं कृत्वा धृतराष्ट्रस्य पुत्रो राजा सुयोधनः । तया श्रिया युतः पापैः सह सर्व्वैः पदानुगैः ।
महेन्द्र इव लक्ष्मीवानास्ते परमपूजितः । कस्येदानीं विकारोऽयं य इमे नरकं गताः ।
सर्व्वधर्म्मविदः शूराः सत्यागमपरायणाः । क्षत्रधर्म्मपराः सन्तो यज्वाना भूरिदक्षिणाः ।
किन्नु सुप्तोऽस्मि जागर्म्मि चेतयामि न चेतये । अहो चित्तविकारोऽयं स्याद्वा मे चित्तविभ्रमः ।
एवं बहुविधं राजा विममर्ष युधिष्ठिरः । दुःखशोकसमाविष्टश्चिन्ताव्याकुलितेन्द्रियः । ६५
क्रोधमाहारयच्चैव तीव्रं धर्म्मसुतो नृपः । देवांश्च गर्हयामास धर्म्मञ्चैव युधिष्ठिरः ।
स तीव्रगन्धसन्तप्तो देवदूतमुवाच ह । गम्यतां तत्र येषां त्वं दूतस्तेषामुपान्तिकं ।
न ह्यहं तत्र यास्यामि स्थितोऽस्मीति निवेद्यतां । मत्संश्रयादिमे दूनाः सुखिनो भ्रातरो हि मे ।
इत्युक्तः स तदा दूतः पाण्डुपुत्रेण धीमता । जगाम तत्र यत्रास्ते देवराजः शतक्रतुः ।